

Vid friska vatten.¹

»Han låter mig vila på gröna ängar, Han för mig till vatten, där jag finner ro. Han vederkvicker min själ.»

Ps. 23.

SÅ KÄNNER JAG DET, när den heliga mässan läses för Herrens altare. Jag finner *vila*, och jag finner *vederkvickelse*. Det gläder mig också, att Kristi församling i stort mer och mer börjar att älska liturgiens gröna ängar och vederkvickande friska källsprång.

När jag blev präst för ett tjugotal år sedan, kunde man få höra i Guds församling överläggas om önskvärdheten av den s. k. altartjänstens avskaffande. Man fattade den som en rätt ledsam omramning om det, som man menade vara det enda egentliga i gudstjänsten, nämligen predikan. Dessa önskemål hör man icke vidare av i församlingen. Tvärtom hör man ibland klagomål över att man blivit utpredikad. Dessa klagomål komma visserligen i regel huvudsakligen från dem, som ganska sällan höra någon predikan. Den levande församlingen har alltid predikan mycket kär. Men omisskännelig är tidens längtan från de många människoordens sorlande och brusande vattenfall, som larmar i mycket av tidens andeliga talande, till liturgiens stilla och svala källor.

Ömheten om själarna måste komma oss att glädjas över att människor mer och mer uppskatta den andeliga rikedom i kyrkans heliga liturgi. Ty vi, som äro Guds ords predikare, förmå icke alltid genom våra ord giva dem det livets bröd och det levande vatten, de längta efter. Väl att de då ha liturgiens gröna ängar och friska vatten att tillgå.

Om jag nu i några korta ord skulle söka klargöra för mig, vad jag får i kyrkans liturgi, så ville jag först svara:

1. *Känslan av gemenskap med hela Kristi kyrka både på jorden och i himmelen.*

Liturgien talar kyrkans språk. Det är icke den eller den enskilde, som där talar, utan det är kyrkan. Det är ur kyrkans heliga böcker, det läses. Det är kyrkans böner, som bedjas. Jag förenar mig med hela Kristi kyrka, när jag lyssnar. Samma heliga texter, som läsas

¹ Morgonbön vid den liturgisk-kyrkomusikaliska kursen i Karlshamn 9—12 juli 1929.

i min församling, läsas på samma dagar över så gott som hela Kristi kyrka. Jag förenar mig med hela kyrkan, när jag beder. Det är kyrkans tro, som bekännes, icke den eller den enskildes.

I *Kyrie* är det hela kyrkan, som bekänner sin synd och ber om förbarmande. I *Gloria* är det hela kyrkan, som jublar. Även änglarnas och de saligas körer instämma, när vi sjunga till den Heliga Treenighetens pris: »Vi prisar Dig, vi tillbedja Dig, vi tacka Dig för dina under; Gud Fader allsmäktig; Den allra Högstes enfödde Son, Jesus Kristus; Helige Ande, nådens, sanningens och fridens Ande». Och när *Credo* läses, skådar jag grundvalarna till hela den väldiga byggnad, som är Kristi heliga kyrka, grundstenarna, som äro översprutade med martyrers blod och som bära spår av hårda och bittra trosstrider. Framför allt känner jag det så, när *Nicaenum* läses. I själva rytmen i *Nicaenum*, både när den läses och sjunges, hör jag något av den eviga orubblighet och fasthet, som tillhör den kristna trons väsen.

2. *Genom liturgien får jag mitt andliga livs behov tillgodosedda på ett allsidigt sätt.*

Jag får med allt, vad jag behöver. Det är icke alltid så med gudstjänster utan liturgi. Liturgien tillåter mig icke glömma att bekänna min synd. Jag har däremot ibland varit med om predikogudstjänster, där intet ord förekommit om syndabekännelse. Liturgien tillåter mig heller icke glömma att tacka och lova min Gud och Frälsare.

Liturgien tar mig med ner i det djupa. Den lägger på mina läppar publikanens bön. Jag får inte glömma, att jag är en fattig syndare. I det trefaldiga *Miserere* sänker oss liturgien djupare och djupare ned i skuldkänslan. Det är något gripande, något skakande i detta upprepade rop, liksom ett upprepat nödrop. Men liturgien tar oss också med på sin örnflykt upp till Guds nåds och kärleks höjder, upp till förklaringens saliga berg, där det är oss gott att vara .

3. *Genom liturgien kommer jag i gemenskap med det gudomliga och eviga med så litet förmedling som möjligt av mänskliga mellan-händer.*

I predikan förmedlas det eviga till mig genom predikanten. Men vi predikanter kunna ofta skymma mycket därav för människorna. En predikant kan leda tankarna, dit de icke borde komma. Predikan kan ofta bli ett mycket uppblandat Gudsord.

Personligheten har sin betydelse vid gudstjänsten. Vem har icke genom det levande ordet förnummit något av Guds härlighet? Det är stort, när det eviga ljuset får bryta sig genom en levande andlig personlighet. Men vem har icke ibland långtat från det subjektiva vittnesbördets oro till den objektiva sanningens eviga ro? Den finner jag i liturgien.

I liturgien får därför icke förekomma några subjektiva godtyckligheter. Där bör man vara mycket varsam med att göra ändringar. Personligheten skall där så mycket som möjligt tråda tillbaka. Här, där själen bara vill möta Gud och ingen annan, här skall människan så mycket som möjligt försvinna. De mänskliga gåvorna i röstresurser o. d. skola här blygsamt draga sig tillbaka. Mässdräkten låter prästens person försvinna så mycket som möjligt. Framför allt gäller detta på liturgiens höjdpunkt, den heliga nattvarden.

En av mina ämbetsbröder gjorde nyligen en resa till det heliga landet. När han tillfrågades, vad han funnit mest gripande under resan, svarade han: det var, när jag i en kyrka i Jerusalem såg en mor, som lärde sitt lilla barn att bedja. Det var en gripande syn, när hon visade den lilla, hur hon skulle böja sina knän, hur hon skulle knäppa sina händer o. s. v.

Flera av oss ha måhända själva ett dyrbart minne, hur mor en gång lärde oss att bedja.

I liturgien är det vår moder kyrkan, som lär sina barn att bedja. Man kan växa ifrån mors bön till en tid. Men ju äldre man blir, ju mer längtar man tillbaka till den saliga friden i bönen, vi lärde vid mors knä.

Man kan till en tid glömma bort vår moder kyrkans bön. Men det slår icke fel, att vi längta tillbaka till den igen. »Där finner mitt hjärta ro.»

Gunnar Herrlin.

Den praktiska prästutbildningen.

FRÅGAN OM den praktiska prästutbildningen, som länge nog diskuterats både inom och utom kyrkomötet, har under den sista tiden åter gjorts aktuell genom en hänvändelse som Allmänna Svenska Prästföreningen genom sin centralstyrelse gjort till Konungen. Då denna i sig beaktansvärda inlaga kanske kan komma att få en än större betydelse med tanke på det snart stundande kyrkomötet och då den berör en fråga, som på det närmaste hänger samman med de spörsmål, för vilka denna Tidskrift vill vara ett organ, skall denna fråga här upptagas till granskning.

Den av A.S.P:s centralstyrelse gjorda hänvändelsen till Konungen finnes införd i föreningens årsprogram och är närmast föranledd av uttalanden, som under förra året gjorts av föreningens kretsar runt om i landet.